

AMASYA-MERZİFON ARAŞTIRMALARI

*Mehmet ÖZSAİT-Nesrin ÖZSAİT**

Orta Karadeniz Bölgesi'nde 1986 yılından itibaren on beş yıldır arkeolojik yüzey araştırmaları yapıyoruz. Bu süre içinde, Ordu'nun Merkez İlçe, Mesudiye, Kumru; Tokat'ın Merkez İlçe, Erbaa, Niksar, Reşadiye, Pazar, Zile, kısmen de Almus ve Turhal; Samsun'un Ladik, kısmen de Havza ve Vezirköprü; Amasya'nın Merkez İlçe, Taşova, Göynücek, Gümüşhacıköy, Hamamözü ve Merzifon ilçelerini sistematik olarak araştırdık. Burada Merzifon İlçesi araştırma sonuçlarımızın bir kısmını vermeye çalışacağız¹.

* Prof. Dr. Mehmet Özsait, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü. Arkeolog Nesrin Özsait.
1 Merzifon'un Kayadüzü Kasabası Yaylası araştırıldıktan sonra, buraya sınır olan Havza İlçesi'nin Aşağı Çayırözü ve Yukarı Çayırözü Yaylaları; Mesudiye (Kösürük) Köyü Yaylası araştırılmıştır. Daha sonra Merzifon Osmanoğlu Köyü ve yaylası araştırılırken de Havza'nın Hacıdede Köyü Yaylası'nda Tepe Gölü ve çevresi incelendi. Merzifon'un Gelinsini Köyü Yaylası'nda Bakırçay Vadi'si araştırılmış, sonra da ona sınır olan Havza İlçesi'nin Beyören Köyü Yaylası ve Evliya Tepesi'nde araştırmalar yapılmıştır. Burada da yer yer işletilmiş bakır yataklarına ait curuflar görülmüştür. Merzifon'un Yukarıbüyük Köyü üzerinden Vezirköprü'nün Kızılcakoru, Küçük kale, Küyükkale köylerindeki çalışmalarımızda da iyi sonuçlar aldık. Küçük kale Köyü'nde Delikkaya (Harita No: 254, Resim: 1) kitlesi üzerinde ve eteklerinde İTÇ ve M.Ö. II. Bin yerleşmelerine ait az sayıda keramik gördük. Büyükkale Köyü'nde, köye adını veren çok sarp olan Büyükkale kayalığı (Harita No:255, Resim: 2) ve eteğinde Demir Çağı yerleşmesine ait yine az sayıda keramik görülmektedir. Bunun yanında yer yer teras duvarları ve yapı kalıntıları da gördüğümüz bu yerleşmelerde, tespitlerimizin ışığı altında önümüzdeki yıllarda da araştırmalarına devam edeceğiz. 1999 yılı araştırmamızın kapsamlı olarak sürdürülmesi için gerekli ihtiyaçlarımızı karşılayan Amasya Valisi Sayın Hüseyin Poroy'a candan teşekkür ederiz. Ayrıca, yine bize çok sınırlı da olsa, yardımda bulunan Türk Tarih Kurumu Başkanlığı'na, İ.Ü. Araştırma ve Yardım Vakfı Başkanlığı'na, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Süha E. Göney'e (1999 yılı), Merzifon Kaymakamlığı'na ve Merzifon Tarım İlçe Müdürü Sayın Adem Erdoğan'a yürekten teşekkür ederiz. Onbeş yıldan beri Orta Karadeniz Bölgesi'nde Arkeolog Nesrin Özsait ile birlikte sürdürdüğümüz araştırmalarımıza 1999 yılında, Şelçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı'ndan Araş. Görv. Dr. Özdemir Koçak, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Fen – Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden Araş. Görv. Abdullah Dündar, Eskiçağ Tarihçisi Arif Gökçek, Kimyager Nihal Ozan'dan oluşan ekibimize, Bakanlık Temsilcisi olarak Nevşehir Müzesi'nden Arkeolog Sultan Tutar; 2000 yılında da, önceki ekibimize, öğrencilerimizden Zekeriya Demir, Bakanlık Temsilcisi olarak da Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Müzelerinden Arkeolog Mehtap Ateş, 2001 yılı Orta Karadeniz Bölgesi Araştırmalarımıza Dr. Özdemir Koçak, Araş. Gör. Hamdi Şahin, Araş. Gör. Abdullah Dündar, Arkeolog Mustafa Bilgin ve Bakanlık Temsilcisi olarak da Milet Müzesi'nden Arkeolog Hasibe Akat katılmışlardır. Özverili ve uyumlu çalışmalarlarıyla son derece iyi sonuçlar alınmasında katkısı olan ekip üyelerimize ve Sayın Tutar, Sayın Ateş ve Sayın Akat'a çok teşekkür ederim. Ayrıca, 1994 yılından beri Merzifon'da yaptığımız araştırmalarımızda bize son derece değerli yardımlarda bulunan kıymetli dostumuz, Tarım İlçe şoförlerinden sayın Hasan Ferencici'ye yürekten teşekkür ederiz. Ayrıca, büyük bir titizlikle haritamızı çizen ve bize yardımcı olan Arkeolog Mustafa Bilgin'e candan teşekkür ederiz.

Amasya'nın 47 km kuzeybatısında yer alan Merzifon, kuzeyinde Tavşan Dağı, güneybatısında Eđerli Dağı, güneyinde Çakırlar Dağı ile çevrilmiştir. Bugün ise, doğusundan geçen Tersakan Çayı ile Suluova İlçesi'nden ayrılmaktadır. Merzifon'un batısından, Gümüşhacıköy'den başlayarak uzanan geniş ve verimli Merzifon Ovası, doğuda Suluova'nınki ile birleşmektedir. Burası, antik çağ yazarlarından Strabon'da (XII, 3.39) işaret edilen *Khiliokomon* ovasıdır ve elverişli coğrafi şartlarından dolayı, tarihin her döneminde, yoğun olarak yerleşmeye sahne olmuştur.

Biz, Merzifon'da 1987 yılında başladığımız yüzey araştırmalarına, aralıklarla 1994-1996 ve kapsamlı olarak da 1999-2001 yılları arasında devam ettik. Bu şekilde İlçenin mevcut 67 köy ve bir kasabasının tümüne yakınıni sistematik olarak taradık ve Orta Kalkolitik Çağ'dan Roma Çağı sonuna kadar olan geniş bir zaman dilimine tarihlenebilen 92 yerleşme yerinde 173 yerleşme ile 9 tümülüs tespit ettik. Ayrıca Merzifon'da önceden bilinen Göller ve Oymaağaç'ı çevresiyle birlikte ziyaret ettik. Şimdi, biz, bunların ışığı altında, burada, bölgenin Orta ve Son Kalkolitik Çağlarına ait buluntular veren bazı yerleşmeleri ile bu çağları izleyen İlk Tunç Çağı ve sonrası için iyi örnekler veren 18 yerleşmeyi, elde edilen sonuçların ışığı altında, ana özellikleriyle tanıtmayı amaçladık. Beş yerleşmeden gelen bazı buluntuların çizimleri ve katalogları yapılmış, ilgili analogileri verilmiştir. Metin sonuna, çizimler ve haritadan önce, yerleşimlerin bazı özelliklerini veren bir tablo eklenmiştir.

Bu bölgede tespit ettiğimiz yerleşmeleri, ovada kurulan yerleşmeler - Tavşan Dağı etek ve yükseltisinde kurulan yerleşmeler olmak üzere iki gruba ayırdık ve bunları tarih sürecinde en erken dönemden en geç döneme doğru yerleştirdik.

Kalkolitik Çağ Ova yerleşmeleri, Aliğa Pınarı, Elma Tepesi; Tavşan Dağı etek ve yükseltisinde batıdan doğuya doğru kurulan yerleşmeler, Akkaya - Hıdırlık, Kara Mustafa Paşa, Aksungur I, Çobanören Tilki Tepesi, Kayadüzü Üçtaş.

İlk Tunç Çağı ve sonrası (M.Ö. I. Binyıla kadar) ova yerleşmeleri, Aliğa Pınarı, Karatepe, Dericik I, Hamam Tepesi, Onhoroz, Elma Tepesi, Hacıbayramın Tepe, Bel Höyük; Tavşan Dağı etek ve yükseltisi yerleşmeleri, Akkaya-Hıdırlık, Tilki Tepesi, Üçtaş, Kurt Sivrisi.

M.Ö. I. Bin Yılı ve Roma Çağı sonuna kadar olan ova yerleşmeleri, Aliğa Pınarı, Karatepe, Dericik I, Hamam Tepesi, Onhoroz, Elma Tepesi; Tavşan Dağı etek ve yükseltisi yerleşmeleri, Akkaya-Hıdırlık, Tilki Tepesi'dir. (Bkz. Harita: 1).

KALKOLİTİK ÇAĞ YERLEŞMELERİ

Aliğa Pınarı Höyük (Harita No: 167; Levha II, Çizim: 1-16;
Resim: 1)

Merzifon Merkez İlçe'nin 3 km kadar güneybatısında, şimdiki Buğday Pazarı (=Eski adı Samadolu) Mahallesi sınırları içinde ve Merzifon – Alıcık – Bulak yolunun 500 m güneyinde, 1987 yılında tespit ettiğimiz höyüğe, mevkiin adından dolayı Aliğa Pınarı ismini verdik². Tarım arazisinin ortasında, çapı 100 m, yüksekliği de 10 m kadar olan höyük, kaçak kazılarla çok fazla tahrip edilmiştir. Bu tahribat 1999 yılından sonra daha da artmıştır. 2001 yılında tekrar ziyaret ettiğimiz höyüğün yüzeyi çiçek bozuğundan daha kötüydü, her tarafı oyuk oyuktu. Özellikle höyüğün, Merzifon – Alıcık – Bulak yolundan görülme-yen doğu kesiminde kademeli olarak birer ikişer m. aralıklarla etekten tepeye doğru, bazı yerde ana toprağa kadar (6-8 m. derinlikte), kepçe ile inilmiş, tabakalar tahrip edilmişti. Höyük yüzeyinde, SKÇ (Levha II/1-4), İTÇ I, İTÇ II (Levha II/5) İTÇ III, OTÇ (Levha II/8-15)(Koloni ve Eski Hitit Çağı), İmparatorluk (Levha II/6,7), EDÇ, ODÇ (Levha II/16), HÇ ve RÇ yerleşmelerine ait keramikler görülmektedir.

İmparatorluk Çağı keramiklerinin benzerlerini Boğazköy'de (Fischer 1963: Lev. 83/697 ve Lev 91/797). OTÇ'nın en yakın benzerlerini ise Boğazköy ve İkiztepe'de (Alkım 1988:Lev.Pl III/3-12; VI/7) görüyoruz.

Elma Tepesi (Harita No: 253; Resim: 2, 3; Levha III, Çizim: 10-13)

Merzifon'un 7 km. kadar batısında yer alan Gökçebağ Köyü çevresini de sistematik olarak araştırdık. Burada, Gökçebağ'ın 3 km. kadar güneydoğusunda, Çayırköy'ün 2 km. kadar güneyinde, verimli ovanın ortasında tespit ettiğimiz yerleşmeye mevkiin isminden dolayı Elma Tepesi adını verdik. Üzerinde yapılan tarım nedeniyle son derece tahrip edilmiş olan höyüğün kuzey yönündeki az bir kesiminin yüksekliği 2 m., etekleriyle birlikte , çapı da 175 m. kadardır.

Yerleşme yüzeyinde SKÇ, İTÇ I-III, M.Ö. II.Binyılı (Koloni, Eski Hitit, İmparatorluk), DÇ, HÇ ve RÇ yerleşmelerine ait nitelikli keramikler bulduk, Bkz. Resim 2 ve 3.

Elma Tepesi keramiklerinden küçük bir grubun çizimi yapıldı. Levha III/10, bölgede oldukça yaygın olarak görülen dışa çekik ağızlı, şişkin gövdeli, memecik şekilli tutamaklı bir çömlek parçası İTÇ I özellikleri göstermektedir.

² Merzifon araştırmamızla ilgili olarak bkz. Özsait 1998/a: 149 vdd.; Özsait 2000/a :73 vd.; Özsait 2000/b:336 vd.; Özsait-Özsait 1998: 460 vd.

Levha III/11 ve 13'deki kase ve çömleklerin (OTÇ) en yakın benzerlerini Maşat Höyük (Özgüç 1978: s.76/30) ve İkiztepe'de (Alkım 1988: Lev. Pl. XLIV-15) görüyoruz. Lev. III/12 M.S. 2. yüzyıla ait bir Roma kabı parçasıdır.

Hıdırlık-Akkaya Tepesi (Harita No: 240; Resim: 4)

Merzifon'un 3 km kuzeyindeki Hırka Köyü Barajı'nın hemen batısında yer alan, kale görünümünde, sarp ve doğal bir tepenin üzerinde ve onun oldukça dik güney yamacında tespit ettiğimiz yerleşmeye yönenin adından dolayı Hıdırlık-Akkaya adını verdik. Yaklaşık 100 m. çapında olan yerleşmenin yamaçtaki kültür katlarının erozyon ve tepe kesiminin de kaçak kazılarla hayli tahrip edildiği gözlenmiştir.

Tepe yüzeyinde SKÇ, İTÇ ve DÇ yerleşmelerine ait keramikler bulunmuştur. Bunlar da Karamustafa Paşa, Aliğa, Onhoroz gibi yakın yerleşmelerde gördüğümüz keramiklerin genel özelliklerini taşımaktadır.

Kara Mustafa Paşa Höyük (Harita No: 241; Levha: III, Çizim: 1-4)

Eski Marınca ya da Bahçekent ve bugün Kara Mustafa Paşa Köyü olarak bilinen idari ünitenin 2 km. kadar kuzeydoğusunda bulduğumuz yerleşmeye köyün isminden dolayı Kara Mustafa Paşa adını verdik. Merzifon'un 5 km kadar kuzeydoğusundaki höyük 100 X 150 m. boyutlarında ve 35 m yüksekliğindeki doğal bir sırt üzerinde bulunmaktadır. Kısmen tahrip edilmiş olan höyük yüzeyinde SKÇ ve İTÇ yerleşmelerine ait keramikler görülmektedir. Nitelikli olan SKÇ keramikleri, İTÇ I-II'lerinki gibi, yüzeyde bir tahrip tabakasının yanında bulundu. Burada sistematik olarak yapılacak bir kazı, bölge kültür tarihi için önemli olan daha eski yerleşmelerin bulunmasını sağlayabilir. Bu keramiklerle Üçtaş Höyük keramikleri arasında teknik ve form bakımından bir benzerlik bulunmaktadır.

Aksungur Höyük I (Harita No:242; Resim: 5)

Merzifon'un 7 km kadar kuzeydoğusunda yer alan Aksungur Köyü'nün 1 km kuzeyindeki tarlalar arasında, tarım nedeniyle düzeltilmiş arazi ortasında bulduğumuz yerleşmenin çapı 60 m kadardı. Aksungur I olarak köyün adını verdiğimiz höyüğün yüzeyinde SKÇ, İTÇ ve OTÇ yerleşmelerine ait keramikler görülmüştür.

Çobanören Tilki Tepesi (Harita No: 243; Resim: 6)

Merzifon'un 8 km kadar kuzeydoğusunda yer alan Çobanören Köyü'nün hemen kuzey batısındaki yükseltide bir yerleşme tespit ettik. Yerleşme Tilki Tepesi olarak bilinen bir tepenin kuzey kesimindedir ve tümüyle tesviye edilmiştir. Tarla konumuna getirilen bu alandaki araştırmalarımızda höyük çapının 100 m kadar olduğu anlaşılmıştır. Böylece tabakaları tümüyle yok edilmiş olan höyük yüzeyinde SKÇ, İTÇ ve OTÇ yerleşmelerine ait keramikler bulduk. Bu kesimin hemen güneybatısında tümülüs olduğunu düşündüğümüz tahrip edilmiş bir tepe bulunmaktadır. Çevrede mimari elemanlara da rastlanmıştır.

Kayadüzü Kasabası

Merzifon'un 10 km kadar kuzeydoğusunda yer alan kasaba çevresinde yapılan araştırmalarda Çataltepe (Harita No: 249; Roma Çağı), Örendere (Harita No: 250; Hellenistik ve Roma Çağı), Kayadüzü Yayla Höyük (Harita No: 252; İTÇ ve Roma Çağı), Üçtaş ve Civek Tepe yerleşmeleri ile Bel Höyüğü tespit ettik. Bunlardan Üçtaş, Civek Tepe ve Bel Höyük ilgili kesimlerde ana özellikleri ile verilecektir.

Üçtaş Höyük (Harita No: 251; Levha III, Çizim: 5-9.

Kayadüzü Kasabası'nın 500 m. kuzeydoğusunda yer alan kayalık bir tepe üzerindedir. Suyu bol bir arazi kesiminin ortasında, Merzifon Ovası'na hakim bir tepede kurulmuş olan Üçtaş Höyük'ün boyutları, doğu – batı yönünde 200 m., kuzey – güney yönünde 115 m. ve batı eteğinden akan Fındıklı Deresi vadisinden olan yüksekliği de 35 m. dir, (Resim: 7).

Adını burada dikili olan üç tane taştan alan (bugün bir tanesi mevcut) yerleşmenin yüzeyinde ve derenin aktığı batı eteklerinde tahribat oldukça fazladır.

Orta Karadeniz bölümünde yaptığımız yüzey araştırmaları sırasında bazı höyüklerde parlak siyah açkılı, çizgi bezekli, iyi fırınlanmış keramikler bulmuştuk. İyi bir işçilik gösteren bu keramiklerin daha nitelikli olanlarını Üçtaş Höyük'te de bulduk. Bunlar ve diğer bir grup keramik Üçtaş Höyük'ün Orta Kalkolitik' ten beri yerleşmeye sahne olduğuna işaret etmektedir. Bkz. Levha: III, Çizim: 5-9.

Üçtaş Höyük yüzeyinde Orta Kalkolitik safhadan İlk Tunç Çağı başlarına kadar olan yerleşmelere tanıklık eden keramikler yanı sıra, obsidiyen ve çakmaktaşıdan dilgi, kazıyıcı aletler görülmektedir, (Resim: 8). Yine höyük yüze-

yinde görülen üç adet küçük el baltası ile öğütme ve ezgi taşlarından bir grup Amasya Müze Müdürlüğü'ne teslim edilmiştir.

Değindiğimiz gibi Üçtaş Höyük oldukça tahrip edilmiştir. Bölgenin en erken maddi kültür belgelerini veren böyle bir yerleşmenin çok zaman kaybetmeden sistematik olarak kazılmasının bölge kültür tarihinin aydınlatılmasına önemli ölçüde katkıda bulunacağını inancındayız.

İLK TUNÇ ÇAĞI VE SONRASI

Onhoroz (Onoroz) Höyük (Harita: 166; Levha I, Çizim: 1-20; Resim: 9)

Bölgedeki 1994 yılı araştırmalarımızda, Merzifon İlçesi'nin 4 km. kadar güneydoğusunda, Yolüstü Köyü ile Hayrettin Köyü arasında ve Yolüstü'nün 2 km. kadar güneybatısında tespit ettiğimiz höyüğe mevkiin isminden dolayı Onhoroz Höyük adını verdik.

Suyu bol ve tarım yapılan verimli bir arazinin ortasında, 150 m çapında, 10 m yüksekliğindeki höyük önce eteklerinden itibaren tahrip edilmişti³. 1998 yılı araştırmalarımız sırasında define arayıcıları tarafından höyüğün tepe kesimine kadar kepçe ile yarıldığını gördük. 2001 yılı araştırmalarımız da ise, önceden açılan çukurlar doldurulmuş ve höyüğün yüksekliği de hayli azalmıştı. Tahribat nedeniyle tabakaları yarılan höyük yüzeyinde İTÇ I (Levha I/ 1-5), M.Ö. II. Binyılı , EDC, ODC, GDC, HÇ ve RÇ yerleşmelerine tanıklık eden keramikler görülmektedir. Yoğun olan M.Ö. II. Binyılı keramikleri Koloni ve Eski Hitit ve İmparatorluk Çağlarına (Levha I/ 6-18) aittir. M.Ö. I. Binyıl içinde yer alan, DÇ (Levha I/19,20) ve Kızılırmak Havzası Boyalı kaplarına ait örnekler dikkat çekicidir. Onhoroz Höyük çevresindeki araştırmalarımızda, kendisiyle çağdaş buluntular veren Büyük Küllük Tepe (Harita No:173; İTÇ, M.Ö. II. Binyılı başları ve EDC, ODC), Küçük Küllük Tepe (Harita No: 174; İTÇ, DÇ ve RÇ), Onhoroz Pınarı (Harita No: 175; M.Ö. II. Binyılı) ve bu son yerleşmenin kuzeybatısında yükselen tepe üzerinde Alacapınar (Harita No: 257; İTÇ II-III, OTÇ, STÇ, EDC, ODC, GDC, HÇ ve RÇ), yerleşmelerini de tespit ettik. Yine burada, Yolüstü Köyü'nün 1.5 km güneyinde, Çayıraltı mevkiinde, geniş ve düz bir alanda Geç Roma Çağı'na ait keramikler bulduk.

Onhoroz Höyük'ün M.Ö. II. Binyılı buluntularının benzerleri, Boğazköy (Lev.II/7: Fischer 1963:Lev.b 83/697), Lev.II/8: Fischer 1963: Lev.198/888 ve

3 Özsait – Özsait 1998: 460 vd;467 Resim: 10,11;Özsait 2000/b:338.

889 gibi), İkiiztepe (Lev. II/16: Alkım 1988: Lev. Pl. V/10-18 gibi), Alacahöyük (Koşay 1973; Lev. 71-AL. p. 27; Lev. 80-AL. t3) ve Maşat Höyük'te görülmektedir.

Karatepe – Büyüktepe (Harita No: 229; Resim: 10)

Karatepe Köyü'nün 2 km güneybatısında, ova ortasında, Sıratepeler adı verilmiş üç doğal yükselti vardır. Araştırdığımız bu tepelerden ortada olan ve Büyüktepe adı ile bilinen yükselti üzerinde ve eteklerinde, İTÇ, Eski Hitit ve İmparatorluk, EDÇ, ODÇ ve RÇ yerleşmelerine ait keramikler bulduk. Ova yüzeyinden 20 m kadar yükseklikte ve taban çapı 70 m kadar olan Büyüktepe'nin kuzeyinden akan Gümüş Deresi ve define arayıcıları tarafından oldukça tahrip edildiği görülmüştür.

Hayrettin Köyü çevresinde yaptığımız araştırmalarda birbirinden fazla uzakta olmayan iki yerleşme yeri tespit ettik ve mevkiin adından dolayı Dericik I ve Dericik II olarak isim verdik.

Dericik I (Harita No: 230; Resim: 11)

Merzifon'un 8 km güneybatısında yer alan Hayrettin Köyü'nün 1 km kuzeydoğusunda, 150 X 200 m kadar boyutlarında ve 5 m yüksekliğinde bir höyüktür. Üzerinde tarım yapılan Dericik I'in yüzeyinde İlk Tunç Çağı, ve M.Ö. II. Binyılı (OTÇ, STÇ), EDÇ, ODÇ, EDÇ ve HÇ-RÇ yerleşmelerine ait keramikler vardır.

Dericik II (Harita No: 231)

Hayrettin Köyü'nün yine 1 km kuzeydoğusunda, doğusundan kesilmiş, 60 X 80 m boyutlarında ve 7 m kadar yüksekliğindeki doğal tepe üzerindedir. Tarım nedeniyle de oldukça tahrip edilen Dericik II yüzeyinde aynen Dericik I'de olduğu gibi, İTÇ, M.Ö. II. Binyılı, DÇ ve HÇ-RÇ yerleşmelerine ait keramikler görülmektedir.

Hamam Tepesi (Harita No: 258; Resim: 12)

Merzifon'un 13 km. güneyinde yer alan Sarıbuğday Köyü ve çevresinde Kalburcu, Kızıleğrek köyleri arasındaki araştırmamızda, Kalburcu Kır mevki, Gelinkiraz (=Gelkiraz), Çiğdemkaya, Hamam Tepesi, Karaoğlan Çukurları, Dikilitaş gibi yerleşme yerleri tespit ettik. Biz burada bunlardan yalnızca Hamam Tepesi Höyük'ten söz edeceğiz.

Hamam Tepesi Höyük, Sarıbuğday'ın 700 m. kuzeybatısında, Merzifon – Çorum yolunun 300 m. güneydoğusunda doğal bir tepe üzerinde tespit edildi. Mevkiinin adından dolayı Hamam Tepesi ismi verildi. Halk arasında Tepedibi de denilen Hamam Tepesi Salkan Çayı'nın 1 km. kadar kuzeybatısında, Taşarlı Suyu'nun hemen doğusundadır. Tarım nedeniyle eteklerinden itibaren önemli ölçüde tahrip edilen yerleşmenin bugün çapı 120 m. ova yüzeyinden yüksekliği de 10 m. kadardır.

Höyük yüzeyinde, bölgedeki diğer yerleşmelerin çağdaş keramikleriyle benzerlik gösteren İTÇ I –II, M.Ö. II. Binyılı ve RÇ yerleşmelerine ait keramikler görülmektedir.

Aksungur II ve Maltepesi (Harita No:256; Resim: 5).

Aksungur'un 1.5 km kadar güneybatısında yaptığımız araştırmalarda Maltepesi olarak bilinen kesimde, bir tümülüs ve onun yer aldığı doğal sırtın batı yamacında, dereye doğru, alt kısma kadar yayılım gösteren bir İTÇ yerleşmesi tespit ettik. Bu yerleşmenin keramikleri, 2.5 km kadar güneybatısında yer alan Aksungur I' in çağdaş keramikleriyle aynı ortak özellikleri göstermektedir. Bunlar gibi, çoğunluğunun kurşuni-siyah astarlı, orta ve büyük boy çanak ve çömlek parçalarının bazıları yiv-oluk ve şevron bezemelidir.

Civek Tepe (Harita No: 246)

Kayadüzü Kasabası'nın 3 km. kadar doğusunda, Yeniçelték Mahallesi'nin 2 km kuzeydoğusunda bir tepe üstü yerleşmesidir. Samsun-İstanbul yolunun 400 m kuzeyinde yer alan tepenin tahrip edilmiş kesimlerinde, İTÇ ve EDÇ, ODÇ yerleşmelerine ait az sayıda keramik bulduk. Ova yüzeyinden 200 m kadar yükseklikte korunaklı bir kale görünümünde olan tepedeki yerleşmenin mevcut boyutları 25 x 35 m kadardır.

Civek Tepe' de yerleşenler tüm Merzifon Ovası'nı, Çeltek ve geri plandaki Suluova'yı ve buraları Karadeniz'e ve iç bölgelere bağlayan doğal yolları kontrol edebilecek bir kale konumdaydılar.

Hacıbayramın Tepe (Harita No: 259)

Merzifon'un hemen güneybatısında, Buğdaypazarı (=Eski Samadolu) Mahallesi'nde, Can Pınarı'nın altında Hacıbayramın Tepe'de bir yerleşme yeri tespit ettik. Bugün verimli bağların ortasında olan yerleşmenin, öğrendiğimize

göre, 30 yıl kadar önce, kuzeybatı ve batısı tümüyle tesviye edilmiş, günümüze az bir kısmı gelebilmiştir. Mevcut yüksekliği 4 m olan yerleşmenin etrafa yayılan buluntularının da durumundan, çapının 100 m kadar olduğu anlaşılmaktadır. Yerleşme yüzeyinde İTÇ, DÇ ve RÇ'na ait keramikler görülmektedir.

Bel Höyük (Harita No: 260)

Merzifon'un 10 km doğusunda ve Kayadüzü Kasabası'nın 1 km güneyinde, Hanusay-Bel mevkiinde, Samsun-Ankara asfaltının ortadan ikiye ayırdığı bir yerleşme yeri tespit edilmiştir. Mevkiin isminden dolayı Bel adını verdiğimiz höyük yüzeyinde yoğun olarak İTÇ yerleşmesinin keramikleri görülmektedir. Çoğunluğunun orta boy çömlek ve kaselere ait olduğunu gördüğümüz bu keramikler Onhoroz ve Aliğa Pınarı'nın çağdaş İTÇ I keramikleriyle aynı ortak özellikleri göstermektedir.

Kurt Sivrisi (Harita No: 261)

Merzifon'un 24 km kuzeybatısında, Tavşan Dağı yükseltilerindeki Aşağıbük Köyü'nün 7 km güneydoğusunda, Merzifon -Aşağıbük yolunun doğusunda, kayalık bir sırtın üzerinde tespit ettiğimiz yerleşmeye, mevkiin isminden dolayı Kurt Sivrisi adını verdik.

Ova yüzeyinden 170 m kadar yüksekliğinde, 40 X 80 m kadar boyutlarındaki olan ve bir kale konumunda bulunan yerleşmenin yüzeyinde İTÇ II ve ODC yerleşmelerine ait keramikler bulduk.

Sonuç olarak şunları söyleyebiliriz:

Merzifon, Kuzey Anadolu'nun iki önemli akarsuyu olan Kızılırmak ve Yeşilirmak arasındaki yüksek dağlarla çevrili, alüvyal bir ovanın kuzeyinde yer almaktadır. Bu ova, aynı zamanda sahil kesimini iç kesime bağlayan yolların zorunlu bir geçit bölgesidir. Böylece, burada yerleşenlerin tüm gereksinimlerini sürekli karşılayabilecek potansiyele sahip olan ovada yerleşmelerin sayısı çoğalırken, diğer taraftan da kültürel etkileşimin artmış olması muhakkaktır.

Orta Karadeniz Bölgesi'nin kültür özelliklerini çok iyi tanıyan W. Orthmann, Karadeniz'in kıyı kesimindeki Dündartepe, Tekkeköy ve iç kesimindeki Kavak İlçesi'nde Kaledoruğu'nun SKÇ ve İTÇ I'ın yerleşmelerinin Alaca höyük ve Alishar'ın çağdaş kültür katlarıyla büyük bir benzerlik gösterdiğini ve bu benzerliğin İTÇ I içinde de sürdürüldüğünü ortaya koymuştur. Ayrıca, W. Orthmann'ın da işaret ettiği gibi⁴, Horoztepe, Kayapınar ve Maşat Höyük kazı-

4 Orthmann 1963: 45 - 51; 66-68.

larıyla Orta Karadeniz Bölgesi – Orta Anadolu kültürel ilişkilerinin daha da kuvvetli olduğu ortaya çıkmıştır. Amasya, Samsun, Ordu ve Tokat illerindeki yüzey araştırmalarımızda tespit ettiğimiz 30 kadar SKÇ ve İTÇ I yerleşmesinin yüzeyinden topladığımız keramiklerde, form ve teknik yönünden bu benzerlikler görülmektedir. Bunlardan Mesudiye Arıcılar Nal Tepesi, Taşova Yukarı Baraklı Akyazı Tepesi, Zile Akdoğan – Kale Tepesi, aynen Üçtaş Höyük'te olduğu gibi (Levha III, 5-9), SKÇ'dan daha erkene, OKÇ'a işaret etmektedir.

Anadolu'nun değişik yerlerinde araştırmalar yapan J Mellaart, İTÇ'da Anadolu'daki kültür gruplarını verirken Orta Karadeniz Bölgesini "Pontos Grubu" içine almıştır. Bu kültürün yayılım alanı kuzeyde Kastamonu, Sinop-Samsun sahilinden doğuda Kolkhis'e, Kafkaslara kadar, iç kesimde ise, Yeşilirmak havzası ve Amasya-Merzifon kesiminden Kelkit vadisi boyunca, Şuşehri ve doğusuna kadar olan bölgeyi kapsamaktadır. Biz yine bu bölgenin orta kesimini ayrıntılı olarak araştırdık⁵.

Hitit İmparatorluğunun yıkılmasıyla (M.Ö. 1190) başlayan, şimdiye dek "Karanlık Çağ" olarak adlandırılan M.Ö. 12 yy. ile 9. yy. arasındaki dönemin esasta Erken Demir Çağlarına ait olduğu son kazılarda ortaya çıkmıştır. 1996 yılı Boğazköy'de Geç İmparatorluk Dönemi (M.Ö. 13. yy.) silo çukurları ile Orta Demir Çağı (M.Ö. 9-8. yy.) yapıları arasında EDÇ'na tarihlenen ve birbirini izleyen 3 tabaka bulunmuştur⁶. Boğazköy'de tabakada çıkan EDÇ keramikleriyle aynı form kırmızı boya bezemeleri gösteren parçaları biz Merzifon'da Dericik, Aliağa Pınarı, Oymaağaç, Onhoroz (Levha I, 19), Büyük Küllük Tepe, Küçük Küllük Tepe ve Karatepe gibi yerleşmelerde bulduk⁷. Orta Karadeniz Bölgesi araştırmalarında tespit ettiğimiz yerleşmelerdeki keramiklerin Hitit kültür etkisindeki yerel halklara daha çok Kaşkalar'a ait olabileceği düşüncemiz bu Boğazköy buluntuları ile kuvvetlenmektedir.

Merzifon'da, M.Ö. I. Binyılın II. yarısında Kızılırmak Kavsi içinde görülen ve Boyalı Orta Anadolu Demir Çağı Keramiği özelliklerini sürdüren HÇ "Kızılırmak Havzası Boyalı Kapları" grubuna giren parçalara ait örnekleri, Elma Tepesi (Resim: 3), Onhoroz, Karatepe gibi yerleşmelerde bulduk.

5 Mellaart 1971: 368, 385 Harita 10, 400; Mellaart 1971: 690 vd (İTÇ III).

6 Seeher 1997: 501 vd; Seeher 2000: 17-20; Genz 2000: 36 vd; Genz 2001: 1 vd. 1996 ve 2001 yıllarında yıllarında Boğazköyü ziyaretimizde bize Büyükkaya keramiklerini gösteren sayın Dr. Jürgen Seeher ve sayın Herman Genz'e candan teşekkür ederiz.

7 Özsait-Özsait 2002: 79-95.

Bölgenin kültür tarihinin aydınlatılması yönünde son derece önemli olan bu kesimin araştırmalarına önümüzdeki yıllarda da devam etmek düşüncesindeyiz.

LEVHALAR LİSTESİ

Levha I

Onhoroz Höyük

1. Hafif dışa çekik ağızlı çömlek parçası: Açık sarımsı kahverengi hamurlu, saman ve taşçık katkılı, orta pişmiş, kendinden astarlı, açkılı, el yapımı.
2. Dışa çekik ağızlı çömlek parçası: Açık sarımsı kahverengi hamurlu, taşçık ve saman katkılı, iyi pişmiş, kırmızımsı kahverengi astarlı ve açkılı, el yapımı.
3. İçe dönük ağızlı kase parçası: Koyu gri hamurlu, saman ve taşçık katkılı, orta pişmiş, dış yüzey ağzın iç kısmına kadar sarımsı kahverengi astarlı, iç yüzey kendinden astarlı, oldukça parlak açkılı, el yapımı.
4. Dışa çekik ağızlı fincan parçası: Açık sarımsı kahverengi hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, mikalı, iyi pişmiş, kendinden ince astarlı, hafif açkılı, el yapımı.
5. Yüksek kaide parçası: Koyu devetüyü hamurlu, bol miktarda taşçık ve saman katkılı, içinde az miktarda mika var, kötü pişmiş, kendinden astarlı, yüzeyde fırınlamadan kaynaklanan renk dalgalanmaları var, açkılı, el yapımı.
6. İçe çekik ağızlı yayvan kase parçası: Kırmızımsı kahverengi hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, hafif mikalı, iyi pişmiş, kırmızımsı kahverengi astar kabın iç yüzeyine komple, dış yüzeyde de ağzın alt yüzeyine kadar düzensiz olarak uygulanmıştır, ancak ağız üstüne ve iç yüzeye krem renginde ikinci bir astar uygulanarak dikey olarak açkılanmış, çark yapımı.
7. Yuvarlak kalınlaştırılmış dudaklı kase parçası: Açık sarımsı kahverengi hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, mikalı, iyi pişmiş, sarımsı krem astarlı, mat yüzeyli, çark yapımı.
8. İçe dönük ağızlı tabak parçası: Devetüyü hamurlu, yoğun taşçık katkılı, hafif mikalı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, ağzın dış yüzeyi iç kenara kadar kırmızımsı kahverengi boya bezemeli, açkılı, çark yapımı.
9. Akıtacak: Açık sarımsı kahverengi hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, orta pişmiş, kendinden astarlı, açkılı, açkı zamanla matlaşmış, astar üzerine sarımsı kahverengi boyalı.
10. Dışa çekik ağızlı ve keskin omurgalı kase parçası: Sarımsı kahverengi hamurlu, kireç ve küçük kum katkılı, mikalı, iyi pişmiş, iç ve dış yüzeyi kırmızı boyalı ve parlak açkılı, çark yapımı.
11. Hafif dışa çekik kalınlaştırılmış dudaklı, omurgalı kase parçası: Sarımsı kahverengi hamurlu, küçük taşçık ve kireç katkılı, hafif mikalı, iyi pişmiş, ağız içinden dıştaki omurgaya kadar soluk kırmızımsı kahverengi boyalı, dış yüzey hafif açkılı.
12. Hafif içe çekik dudaklı, omurgalı kase parçası: Sarımsı kahverengi hamurlu, küçük taşçık ve kireç katkılı, hafif mikalı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, dış yüzey hafif açkılı, ağız içinden dıştaki omurgaya kadar koyu sarımsı kahverengi boyalı.

13. Derin kase parçası: Sarımsı kahverengi hamurlu, orta kumlu, taşçık ve kireç katkılı, yoğun mikalı, orta pişmiş, kendinden astarlı, soluk kırmızı boyalı, çark yapımı.
14. Dışa çekik ağızlı çömlek parçası: Sarımsı kahverengi hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, orta pişmiş, kendinden astarlı, ağzın iç yüzeyi ve boynun altından itibaren kırmızımsı kahverengi boyalı, boyalı yüzeye açık uygulanmış, çark yapımı.
15. İçe dönük ağızlı derin kase parçası: Açık sarımsı kahverengi hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, hafif mikalı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, ağzın iç yüzeyi ve dışı ince soluk kırmızı renkte boyalı, çark yapımı.
16. Dışa çekik ağızlı testi parçası: Açık sarımsı kahverengi hamurlu, küçük taşçık ve kireç katkılı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, ağzın iç yüzeyi ve dışı kalın kahverengi boyalı, açık, çark yapımı.
17. Dar ağızlı yuvarlak gövdeli çömlek parçası: Açık sarımsı kahverengi hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, orta pişmiş, kendinden astarlı, dudak üzeri ile dışta ağzın altına kadar bant, ayrıca dıştaki bu bandı çapraz kesen kırmızımsı kahverengi boyalı, boya üzeri açık, çark yapımı.
18. Dışa dönük dudaklı testi ağız, boyun parçası: Açık soluk kahverengi hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, çok az mikalı, iyi pişmiş, içi astarsız, dışta krem astarlı, çark yapımı.
19. Façetalı ağız kenarlı çömlek parçası: Kiremit rengi hamurlu, ince kumlu, hafif taşçık katkılı, iyi pişmiş, açık kiremit- kahverengi astarlı, gövde üzerinde ince şeritlerden oluşan geometrik bezemeli, el yapımı.
20. Dışa çekik ağızlı derin çanak parçası: Kahverengi hamurlu, az taşçık katkılı, iyi pişmiş, kahverengi astarlı, ağız iç yüzeyinde iki ince paralel bant arasında bunları kesen iki dikey ince koyu kahverengi bant boyalı, çark yapımı.

Levha II

Aliğa Pınarı

1. Geniş ağızlı küp parçası: Sarımsı-kahverengi hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, iyi pişmiş, ağız ve dış yüzeyi kendinden astarlı ve parlak açık, iç yüzeyde tarak benzeri bir aletle yapılan düzeltme izleri görülmekte, el yapımı.
2. Dik ağızlı, hafif dışa çekik dudaklı, şişkin gövdeli çömlek parçası: Gri renk hamurlu, taşçık katkılı, mikalı, orta pişmiş, kendinden astarlı, ağız ve dış yüzey parlak açık, iç yüzeyde düzeltme izleri görülebilmekte, el yapımı.
3. Düz derin kase parçası: Gri renk hamurlu, taşçık katkılı, mikalı, orta pişmiş, ağız kenarı ve dış yüzey kendinden astarlı ve parlak açık, iç yüzeyde düzeltme izleri görülmekte, el yapımı.
4. Geniş ağızlı derin kase parçası: Koyu gri hamurlu, orta kumlu, bol taşçık ve kireç katkılı, mikalı, orta pişmiş, kendinden astarlı içi parlak dışı mat açık, el yapımı.
5. Dar ağızlı, kalınlaştırılmış dudaklı, şişkin gövdeli çömlek parçası: Devetüyü hamurlu, taşçık, saman ve az kireç katkılı, orta pişmiş, kendinden astarlı, iç yüzey devetüyü dış yüzey siyah renk boyalı, açık, dış yüzey ağız altından itibaren birbirini izleyen paralel geniş oluk bezemeli, el yapımı.

6. İçe dönük ağızlı yayvan kase parçası: Kül rengi hamurlu, az taşçık katkılı, çok az mikalı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, açkılı, çark yapımı.
7. Yayvan kase parçası: Sarımsı kahverengi hamurlu, çok az taşçık ve kireç katkılı, mikalı, orta pişmiş, kendinden astarlı, açkılı, çark yapımı.
8. Dışa çekik ağızlı, keskin omurgalı kase parçası: Sarımsı-kahverengi hamurlu, çok az kireç katkılı ve mikalı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, açkılı, dışta ağız kenarından içte omurganın hemen altına kadar açık kahverengi boyalı, çark yapımı.
9. Dar ağızlı, dışa dönük kalınlaştırılmış dudaklı çömlekcik parçası: Açık sarımsı-kahverengi hamurlu, iyi pişmiş, dışı kırmızı boya bezemeli, açkılı, çark yapımı.
10. Beadrim'li çömlek parçası: Açık sarımsı-kahverengi hamurlu, az taşçık ve kireç katkılı, iyi pişmiş, ağız ve dış kısmında devetüyü renk astarlı ve açkılı, yer yer kırmızı boyama izleri görülmekte, çark yapımı.
11. Dışa çekik kalınlaştırılmış dudaklı, şişkin gövdeli çömlek parçası: Sarımsı- kahverengi hamurlu, taşçık ve az kireç katkılı, az mikalı, iyi pişmiş, ağız ve dış kısmında astarlı, açkılı, çark yapımı.
12. Dışa dönük dudaklı testi ağız, boyun parçası: Devetüyü hamurlu, az kireç katkılı, az mikalı, iyi pişmiş, ağız iç kısmı ve dış yüzeyi kahverengi boyalı, açkılı, çark yapımı.
13. Hafif dışa çekik ağızlı, yayvan kase parçası: Açık sarımsı kahverengi hamurlu, az taşçık katkılı, orta pişmiş, kendinden astarlı, ağız ile dış yüzey kırmızı renk boyalı, açkılı, çark yapımı.
14. İçe dönük kalınlaştırılmış dudaklı çömlek parçası: Sarımsı-kahverengi hamurlu, taşçık katkılı, mikalı, orta pişmiş, ağız ve dış kısmı kırmızımsı-kahverengi boyalı, açkılı, dışta yarım daire biçiminde kabartma tutamaklı, çark yapımı.
15. Dar ağızlı, yuvarlak gövdeli çömlek parçası: Açık sarımsı-kahverengi hamurlu, taşçık katkılı, mikalı, iyi pişmiş, ağız ve dış kısmı kırmızımsı-kahverengi boyalı, açkılı, çark yapımı.
16. Dışa çekik ağızlı derin çanak parçası: Gri renk hamurlu, iyi pişmiş, kahverengi astarlı, açkılı, dış kısmında yer yer krem boyalı, çark yapımı.

Levha III

Kara Mustafa Paşa

1. Dik ağızlı çömlek parçası: Koyu kahverengi hamurlu, taşçık katkılı, yoğun mikalı, iyi pişmiş, iç yüzey astarsız, ağız ve dış yüzey kendinden astarlı, parlak açkılı, iç yüzeyde fırınlanmadan dolayı siyah bir bölge oluşmuş, iç yüzeyde bir aletle yapılan düzeltme izleri görülmekte, el yapımı.
2. Dar ağızlı, şişkin gövdeli çömlekcik parçası: Gri hamurlu, kıyıntı ve taşçık katkılı, iyi pişmiş, mikalı, kendinden astarlı, açkılı, el yapımı.
3. Dar ağızlı ve şişkin gövdeli çömlekcik: Gri hamurlu, taşçık katkılı, bol mikalı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, açkılı, iç yüzeyde tarak benzeri bir aletle yapılan düzeltme izleri görülmekte, el yapımı.
4. Geniş ağızlı derin kase parçası: Gri renk hamurlu, taşçık katkılı, mikalı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, parlak açkılı, el yapımı.

Üçtaş

5. Dik ağızlı derin kase parçası: Koyu devetüyü renk hamurlu, az taşçık ve saman katkılı, bol mikalı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, ağız ve dış yüzey parlak açkılı, dış yüzeyde fırınlamadan kaynaklı gri bir bölge mevcut, iç yüzeyde tarak benzeri bir aletle yapılmış izler var, el yapımı.
6. Omurgalı bir çömleğe ait gövde kulp parçası: Devetüyü renk hamurlu, taşçık ve kireç katkılı, mikalı, orta pişmiş, devetüyü renk astarlı, parlak açkılı, el yapımı.
7. Dik ağızlı çömlek parçası: Gri renk hamurlu, orta kumlu, saman ve taşçık katkılı, bol mikalı, orta pişmiş, iç yüzey açık sarımsı-kahverengi, dış yüzey ağız altından itibaren koyu gri renk astarlı, el yapımı.
8. Dik ağızlı derin kase parçası: Gri renk hamurlu, az taşçık katkılı, mikalı, iyi pişmiş, kendinden astarlı, açkılı, el yapımı.
9. Dar, düz dip parçası: Koyu gri hamurlu, taşçık ve kıyıntı katkılı, bol mikalı, orta pişmiş, kendinden astarlı, dış yüzey açkılı, dış yüzeyde birbirine paralel dikey çizgi bezemeli, el yapımı.

Elma Tepesi

10. Dışa çekik ağızlı ve şişkin gövdeli çömlek parçası: Açık devetüyü renk hamurlu, yoğun saman ve az oranda taşçık katkılı, mikalı, orta pişmiş, kendinden astarlı, açkılı, el yapımı.
11. Beadrim'li çömlek parçası: Açık sarımsı-kahverengi hamurlu, iyi pişmiş, dudağın iç kısmından itibaren dış yüzeye doğru kendinden astarlı, açkılı, çark yapımı.
12. İç çekik ağızlı, sığ kaideli yayvan kase parçası: Kiremit rengi hamurlu, iyi pişmiş, kırmızımsı kahverengi astarlı, astarda fırınlamadan kaynaklı yer yer renk dalgalanması var, çark yapımı.
13. Hafif dış çekik ağızlı, şişkin gövdeli çömlekçik parçası: Kiremit rengi hamurlu, iyi pişmiş, kırmızımsı-kahverengi astarlı, çark yapımı.

HARİTA NO	YERLEŞMELER	KALKOLİTİK ÇAĞ	TUNÇ ÇAĞI		DEMİR ÇAĞI	HELL. -ROMA ÇAĞI	YERLEŞMELER				YÜKSEKLİK	
			İTÇ	M.Ö II. Bin Yılı			HÖYÜK		YAMAÇ	KALE		YAYILIM ALANI
							Çapı 100 m. den büyük	Çapı 100 m. den küçük				
167	Aliğa Pınarı	SKÇ	+	+	DÇ	+	+				100 m.	10 m.
253	Elma Tepesi	SKÇ	+	+	DÇ	+	+				175 m.	2 m.
240	Hıdırlık-Akkaya	SKÇ	+		DÇ	RÇ	+		Y	K	100 m.	45 m.
241	Kara Mustafa Pş.	SKÇ	+	+			+				100x150m.	25 m.
242	Aksungur I	SKÇ	+			GR		+			60 m.	0 m.
243	Tilki Tepesi	SKÇ	+	+	RÇ		+				90-100 m.	0 m
251	Üçtaş	OK-SK	+			+					200x115m.	35 m.
166	Onhoroz		+	+	DÇ	RÇ	+				150 m.	10 m.
229	Karatepe		+	+	DÇ	RÇ		+			70 m.	20 m.
230	Dericik I		+	+	DÇ	+	+				150x200m.	5 m.
231	Dericik II		+	+	DÇ	+		+			60x80 m.	7 m.
258	Hamam Tepesi		+	+		RÇ	+				120 m.	10 m.
256	Aksungur II		+					+	Y		30x100 m.	40 m.
246	Civek Tepe		+		DÇ			+		K	25x35 m.	200 m.
260	Bel Höyük		+				+				100x120 m.	7 m.
259	Hacı Bayramın T.		+		DÇ	RÇ	+				100 m.	4 m.
261	Kurt Sivrisi		+		DÇ				+	K	40x80 m.	170 m.

KISALTMALAR

OKÇ	: Orta Kalkolitik Çağ
SKÇ	: Son Kalkolitik Çağ
İTÇ	: İlk Tunç Çağ
DÇ	: Demir Çağı
RÇ	: Roma Çağı
GR	: Geç Roma
K	: Kale Yerleşmesi
Y	: Yamaç Yerleşmesi

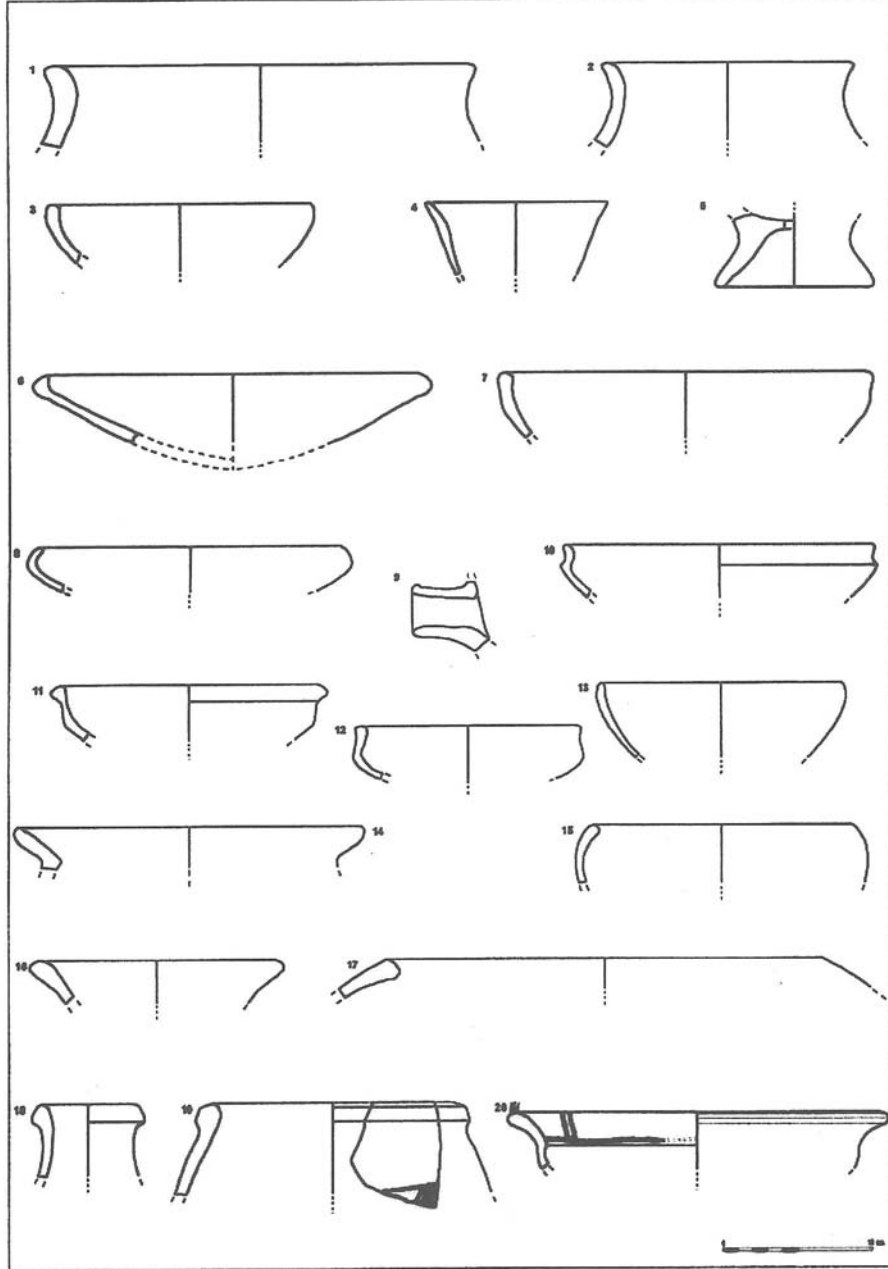
KAYNAKÇA

- ALKİM, U. B.,-H. ALKİM,-Ö.BİLGİ., 1988 *İkiztepe I*, Ankara
- FISCHER, F., 1963 *Frühe Keramik von Boğazköy*, Berlin.
- GENZ, H., 2000 "Die Eisenzeit in Zentralanatolien im Lichte der Keramischen Funde vom Büyükkaya in Boğazköy / Hattuša", *TÜBA-AR 3*, s. 34-54.
- GENZ, H., 2001 "Boğazköy'ün Erken Demir Çağı", *Eski Çağ Bilimleri Enstitüsü, Haberler 12*, s. 1 vd.
- KOŞAY, H. Z., 1973 *Alacahöyük Kazısı 1963-1967 Çalışmaları ve Keşiflere Ait ilk Rapor*, Ankara.
- MELLAART, J., 1971/a, "Anatolia c. 4000-2300 B.C.", *Cambridge Ancient History I/2*, s. 363-410.
- MELLAART, J., 1971/b, "Anatolia c. 2300-1750 B.C.", *Cambridge Ancient History I/2* s, 681-703.
- ORTHMANN, W., 1963, *Die Keramik der Frühen Bronzezeit ans Inneranatolien*, Berlin.
- ÖZGÜÇ, T., 1978, *Maşat Höyük Kazıları ve Çevresindeki Araştırmalar*, Ankara.
- ÖZSAİT, M., 1998 "1995 ve 1996 Yıllarında Amasya-Merzifon ve Gümüşhacıköy Yüzeysel Araştırmaları", *15. Araştırma Sonuçları Toplantısı II*, s. 149 vdd.
- ÖZSAİT, M. – N. ÖZSAİT, 1998 "Amasya'da M.Ö. II. Binyılı Yerleşmeleri", *III. Hititoloji Kongresi*, Çorum 16-22 Eylül 1996, s. 460 vd.
- ÖZSAİT, M., 2000/a "1997 ve 1998 Yılı Tokat –Zile ve Çevresi Yüzeysel Araştırmaları", *17. Araştırma Sonuçları Toplantısı II*", s. 73 vd.
- ÖZSAİT, M., 2000/b "Orta Karadeniz Bölgesi Yüzeysel Araştırmaları", *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (Ed. O. Belli)*, s. 336 vd.
- ÖZSAİT, M., – N. ÖZSAİT, 2002, "Les Céramiques Du fer Ancien ("L'Age Obscure) Dans la Region D'Amasya", *Anatolia Antiqua X*, 79-95.
- SEEHER, J., 1998 "Boğazköy – Hattuša 1996 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", *19. Kazı Sonuçları Toplantısı I*, s. 497-513.
- SEEHER, J., 2000 "Hattuša / Boğazköy'ün Yerleşim Tarihine Yeni Katkılar: Büyükkaya Kazılarına Toplu Bir Bakış", *TÜBA-AR 3*, s. 15-34.

M.Özsait - N. Özsait

Amasya - Merzifon Araştırmaları

Levha I

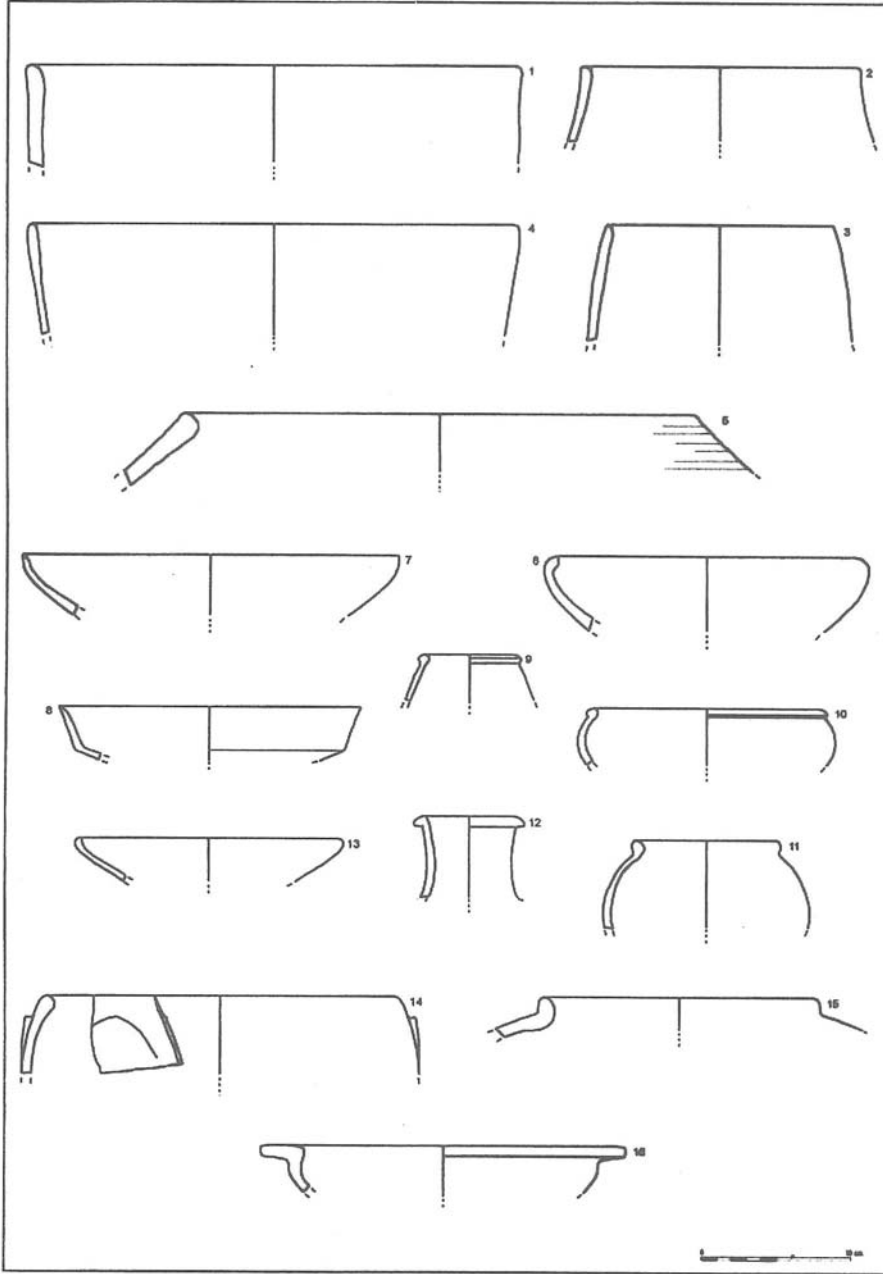

Levha I: Onhoroz Höyük, Çizim 1-20

M. Özsait - N. Özsait

Amasya - Merzifon Araştırmaları

Levha II

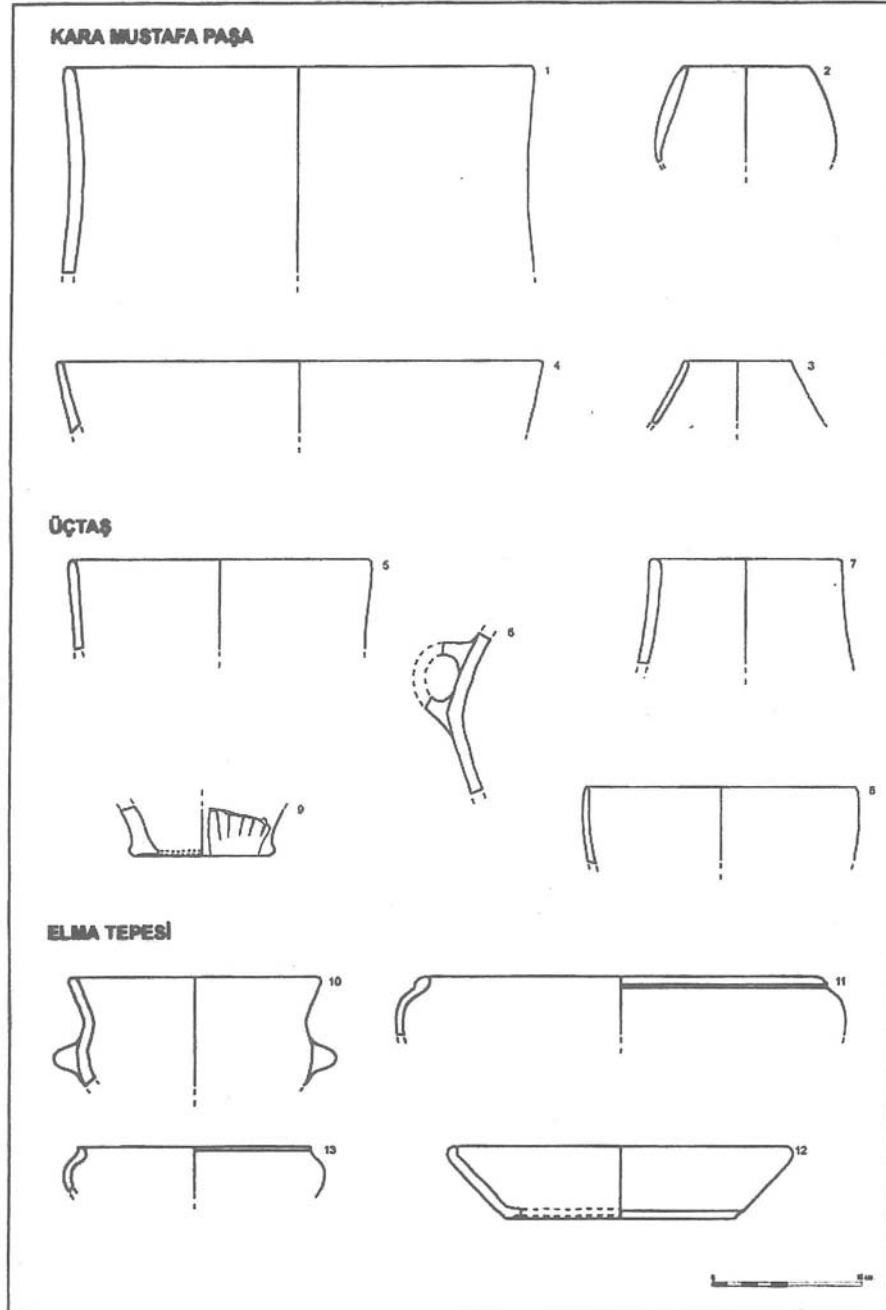

Levha II: Aliğa Pınarı Höyük, Çizim 1-16

M. Özsait - N. Özsait

Amasya - Merzifon Araştırmaları

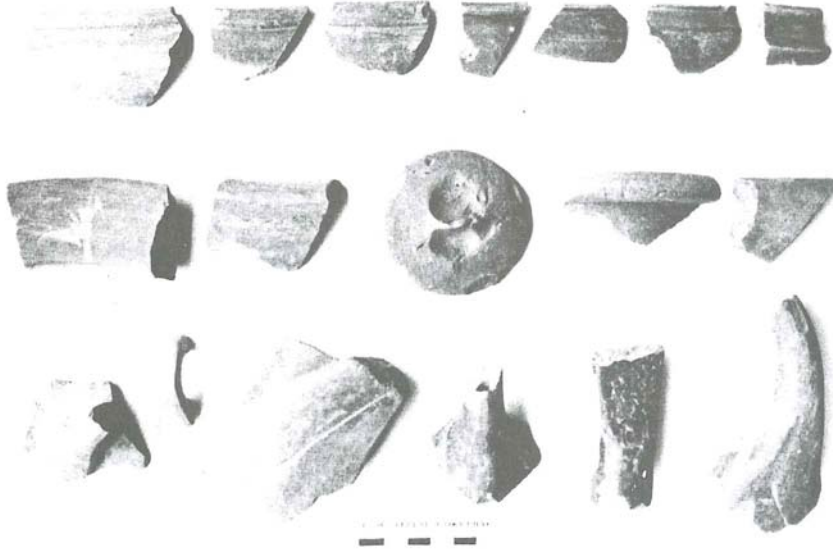
Levha III

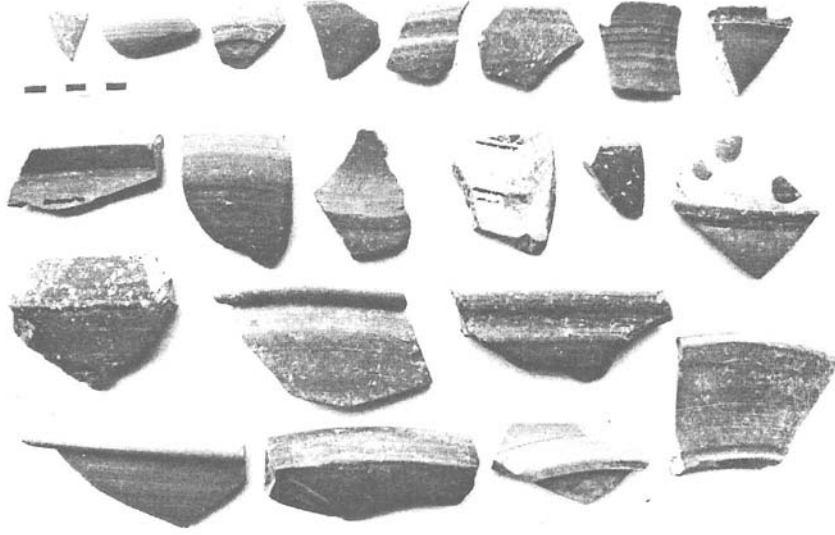
Levha III: Kara Mustafa Paşa Çizim 1-4; Üçtaş H. Çizim 5-9; Elma Tepesi H. Çizim 10-13

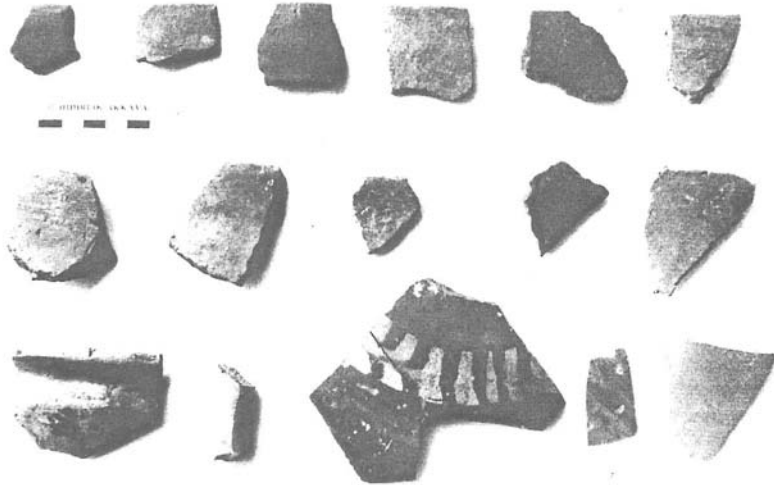
Resim 1: Aliğa Pınarı Höyük, güneydoğudan

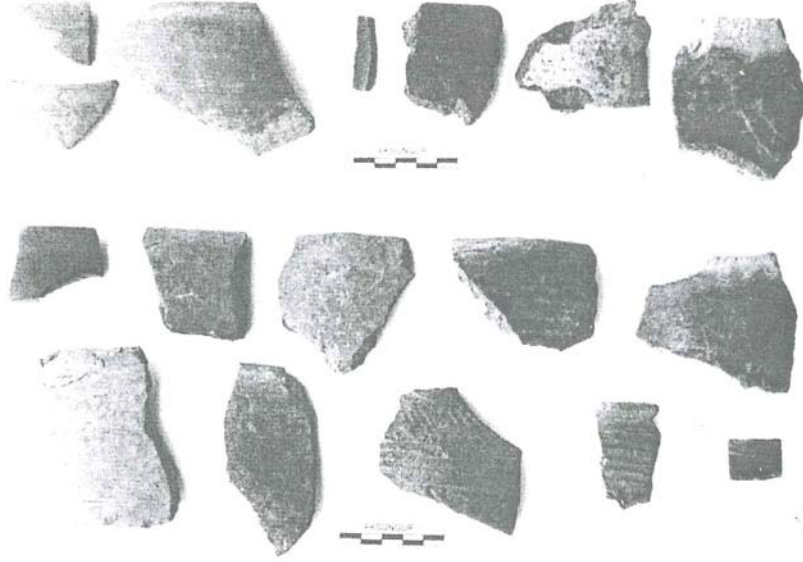
Resim 2: Elma Tepesi Höyük buluntularından örnekler

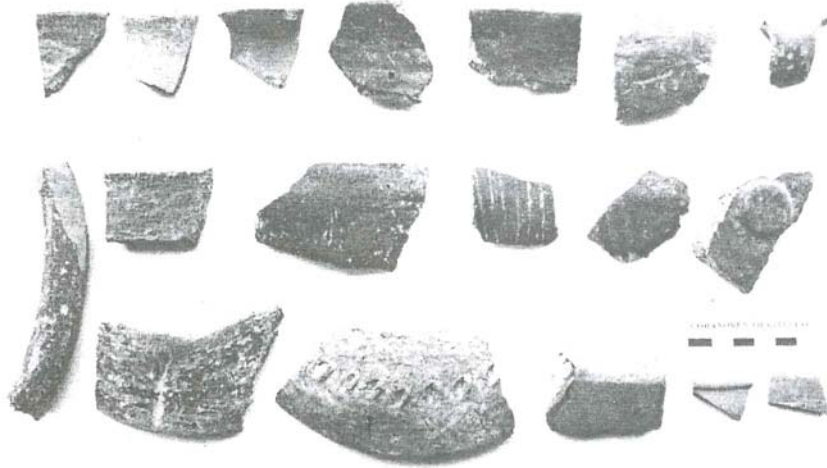
Resim 3: Elma Tepesi Höyük buluntularından örnekler

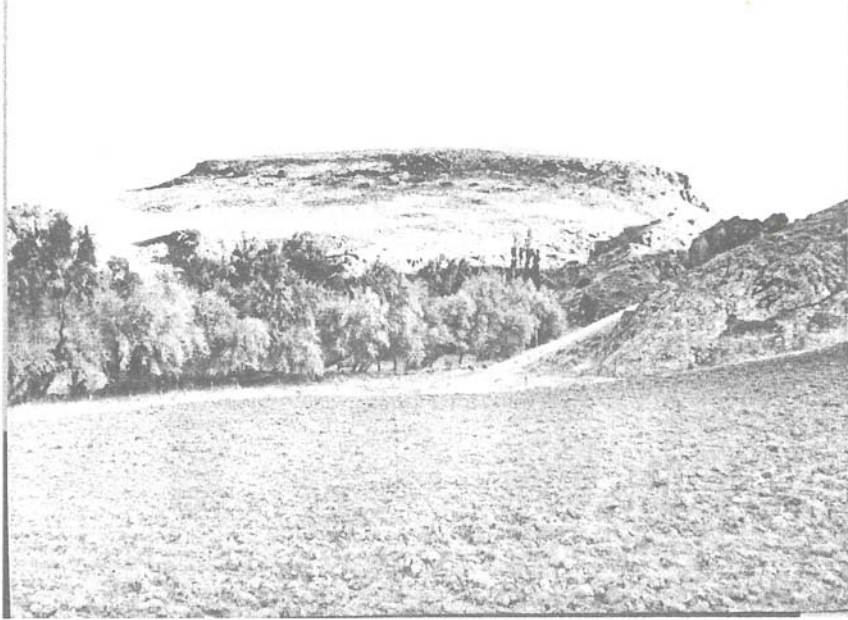
Resim 4: Hıdırlık Akkaya yerleşmesi buluntularından örnekler.

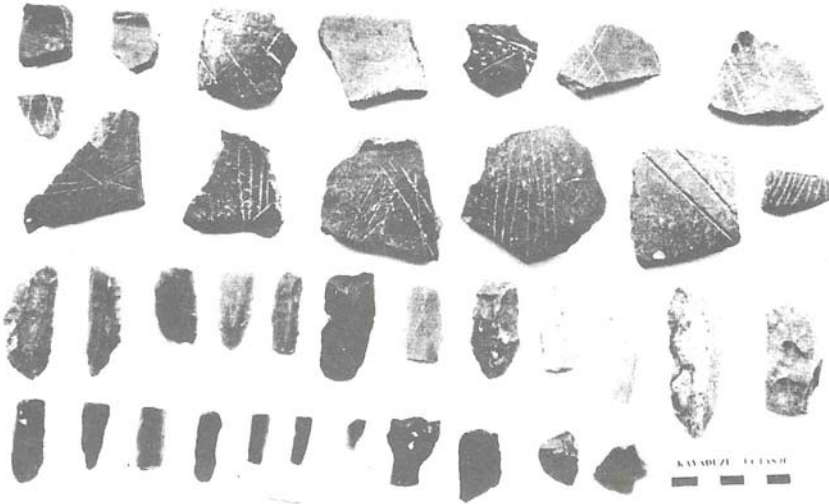
Resim 5: Aksungur buluntularından örnekler.

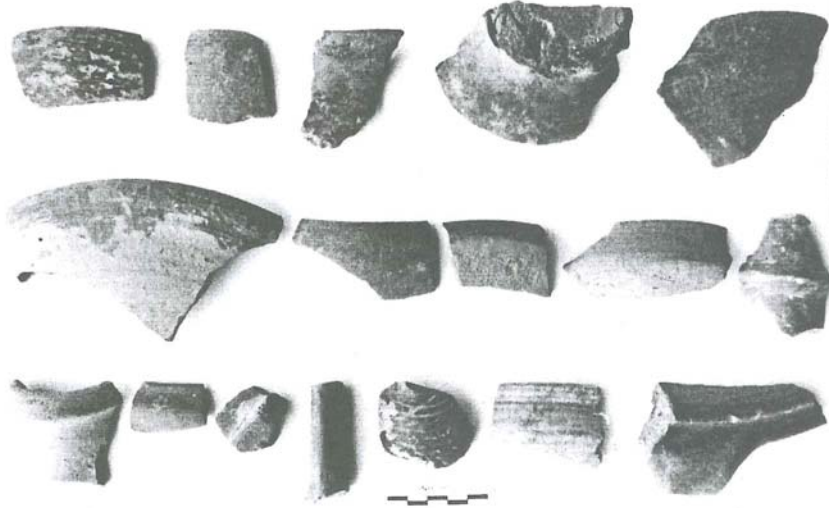
Resim 6: Çobanören Tilki Tepesi Höyük buluntularından örnekler

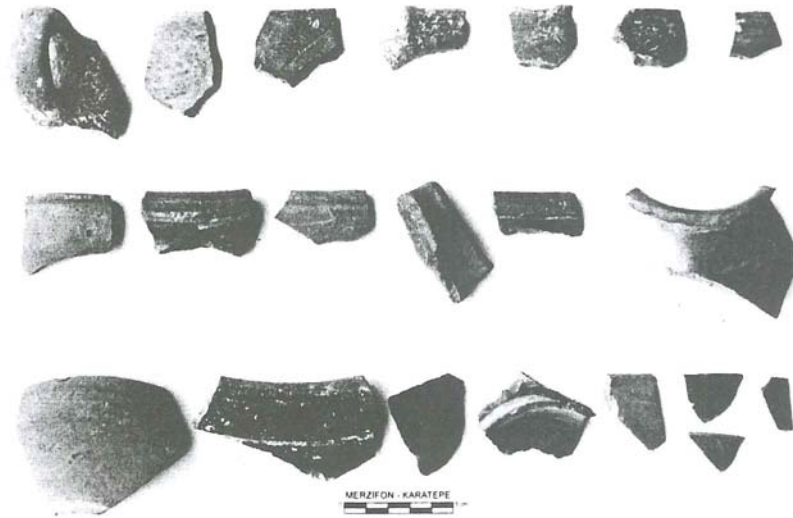
Resim 7: Üçtaş Höyük, kuzeydoğudan.

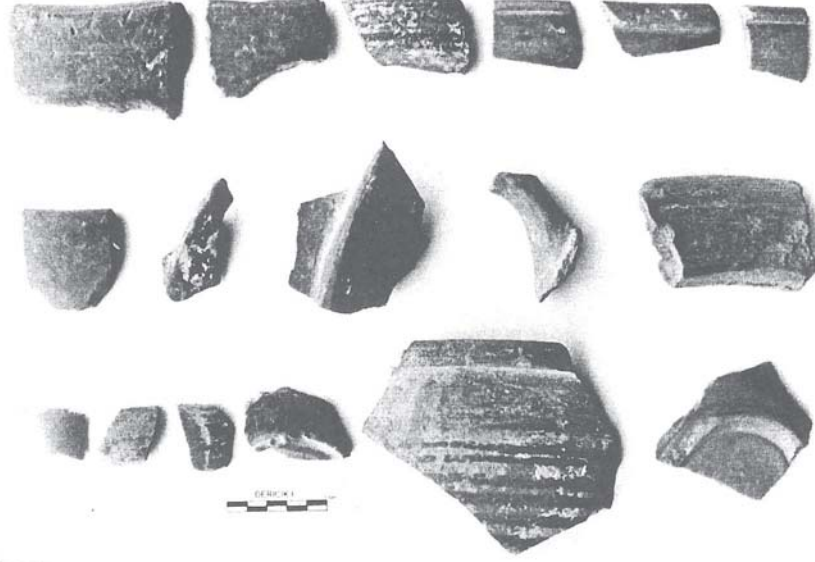
Resim 8: Üçtaş Höyük buluntularından örnekler.

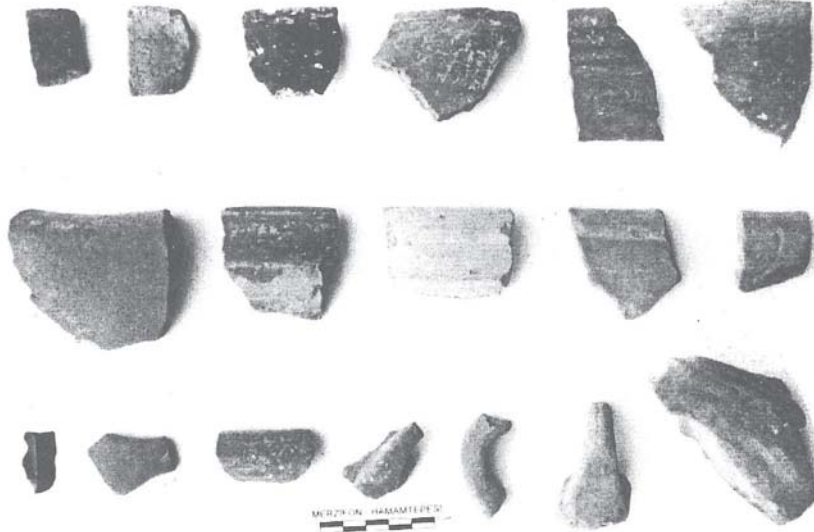
Resim 9: Onhoroz Höyük buluntularından örnekler.

Resim 10: Karatepe yerleşmesi buluntularından örnekler

Resim 11: Dericik I Höyük buluntularından örnekler

Resim 12: Hamam Tepesi Höyük buluntularından örnekler.